

Submission to the Boundary Commission

I wish to make the following comments on the Democracy and Boundary Commission Senedd Pairings first draft. I suggest that the pairings in the north should be: - Ynys Môn & Dwyfor Meirionnydd - Bangor & Clwyd West - Clywd East, Alyn & Deeside - Wrexham, Glyndŵr, and Montgomeryshire.

The Boundary Commission's rationale for pairing Montgomeryshire and Glyndwr with Dwyfor Meirionnydd is as the Commission stated:-

"The Commission did consider the alternative of combining Dwyfor Meirionnydd with Ceredigion Preseli, and Montgomeryshire and Glyndŵr with Brecon, Radnor and Cwm Tawe, however, was of the view that the alternative would create two Senedd constituencies that would be very large and unwieldy.

They are of the view that there are reasonable road links between the areas of the proposed constituency such as between Machynlleth and Dolgellau.

Whilst the Commission is of the view that it is not ideal to propose such a large constituency it is the best option in terms of proposing a contiguous combination of 2 UK parliamentary constituencies in the area."

The Boundary Commission states in its rationale for this pairing that (1) some combinations of constituencies are too large and unwieldy and that (2) there are good road links which underpin the pairing.

Firstly on the issue of the size of the constituency.

I object to the size of the pairing on the grounds of the sheer scale of the geography and also on the basis of the number of organisational groupings which may not speak to geographical size but absolutely add to the complexity of the constituency.

The current proposed pairing of Dwyfor Meirionnydd with Montgomeryshire and Glyndwr covers 4 county councils and the full breadth of Wales from Llangurig at its south-easterly tip to Ynys Enlli at the most north-westerly - those two points know nothing of how the other lives and a representative in the Senedd cannot know nor represent their local needs.

Geographically, that pairing is the largest and has the most mountains which makes the job of organisation and representation incredibly difficult and risks endangering trust in the democratic processes of the Senedd. Too many people already believe that 'Cardiff doesn't understand us' and this pairing will only reinforce that belief, as well as add support for the those who want to see an end to any political autonomy in Wales.

Organisationally, it is the most stressed by being torn between the following County Councils: Denbighshire, Gwynedd, Powys, and Wrexham. No Member of the Senedd, new or old, has the capacity or the connections to do those councils justice, nor represent their needs in the Senedd.

Equally, there are no historic connections between those two points/ One sits on the border with England, the other faces the Irish Sea so culturally and socially, they are not contiguous.

On the issue of ease of travel, the Boundary Commission states that, "there are reasonable road links between the areas of the proposed constituency such as between Machynlleth and Dolgellau."

Whilst this short stretch of road may be good, we ask you to consider that it takes 30 minutes longer to travel from Llangurig to Aberdaron than it would do to drive from Llangurig to Cardiff. This is based on computer generated travelling times but, in reality, it takes over 3 hours to get from one end of your proposed constituency to the other and certain routes are somewhat crowded with mountain ranges.

Ynys Mon and Dwyfor Meirionnydd may not have a road connecting them (although this is only by a few hundred yards) but they have thousands of years of history, culture, kingdoms and county councils, languages, literatures, and historic connections that far outweigh any contiguous connection between Dwyfor Meirionnydd and Montgomeryshire - notably, a representative for Dwyfor & Ynys Môn would only work with and within the constraints of 2 County Councils but a representative for Dwyfor & Montgomeryshire & Glyndŵr would have to work with 4. The suggested changes make representation clearer for constituents and more manageable for potential representatives in the Senedd.

Equally, the Boundary Commission brought Montgomeryshire and Clwyd South together in Montgomeryshire and Glyndwr despite the fact that the main road linking them goes through another constituency and another country, England. To have to drive through a short stretch of a few hundred yards from Ynys Mon round a roundabout and down the first slip road to reach Dwyfor Meirionnydd at least keeps the driver within the same country, Wales.

The suggested pairing of Montgomeryshire and Glyndwr with Wrexham keeps the constituency to two County Councils, two Police and Crime Commissioner areas and is far more accessible in terms of the road network. There are already established working relationships, minimal mountainous interruptions and cultural and social ties.

Thank you for considering this submission.

Cyflwyniad i'r Comisiwn Ffiniau

Hoffwn wneud y sylwadau canlynol ar ddrafft cyntaf Parau'r Senedd y Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau. Awgrymaf y dylai'r parau yn y gogledd fod fel a ganlyn: - Ynys Môn a Dwyfor Meirionnydd - Bangor a Gortlewin Clwyd - Dwyrain Clwyd, Alun a Glannau Dyfrdwy - Wrecsam, Glyndŵr a Maldwyn.

Mae rhesymeg y Comisiwn Ffiniau dros baru Maldwyn a Glyndŵr â Dwyfor Meirionnydd fel y dywedodd y Comisiwn:-

“Gwnaeth [y Comisiwn] ystyried opsiwn amgen, sef cyfuno Dwyfor Meirionnydd â Cheredigion Preseli, a chyfuno Maldwyn a Glyndŵr ag Aberhonddu, Maesyfed a Chwm Tawe. Fodd bynnag, roedd y Comisiwn o'r farn y byddai'r opsiwn amgen yn creu 2 etholaeth Senedd a fyddai'n fawr iawn ac yn anhwylyus.

Mae'r Comisiwn o'r farn bod cysylltiadau ffordd rhesymol rhwng ardaloedd yr etholaeth a gynigir, er enghraifft rhwng Machynlleth a Dolgellau.

Er bod y Comisiwn o'r farn nad yw'n ddelfrydol cynnig etholaeth mor fawr, dyma'r opsiwn gorau o safbwynt cynnig cyfuniad o 2 etholaeth seneddol y DU sy'n gyffiniol yn yr ardal.”

Mae'r Comisiwn Ffiniau yn datgan yn ei resymeg dros y pâr hwn bod (1) rhai cyfuniadau o etholaethau yn rhy fawr ac anhwylyus a (2) bod cysylltiadau ffyrdd da sy'n sail i'r paru.

Yn gyntaf, ar fater maint yr etholaeth.

Rwy'n gwrthwynebu maint y paru ar sail graddfa enfawr y ddaearyddiaeth a hefyd ar sail nifer y grwpiau sefydliadol nad ydynt efallai'n ymwneud â maint daearyddol ond sy'n ychwanegu'n llwyr at gymhlethdod yr etholaeth.

Mae'r paru arfaethedig presennol o roi Dwyfor Meirionnydd gyda Maldwyn a Glyndŵr yn cynnwys 4 cyngor sir ac yn cwmpasu lled Cymru o Langurig yn y pwynt de-ddwyreiniol i Ynys Enlli ar bwynt mwyaf gogledd-orllewin - nid yw'r ddau bwynt hynny'n gwybod dim am sut mae'r naill na'r llall yn byw ac ni all cynrychiolydd yn y Senedd wybod am eu hanghenion lleol na'u cynrychioli.

Yn ddaearyddol, y paru hwnnw yw'r mwyaf o ran maint ac mae ganddo'r nifer fwyaf o fynyddoedd sy'n gwneud y gwaith o drefnu a chynrychioli yn anodd iawn ac mae'n peryglu ymddiriedaeth ym mhrosesau democrataidd y Senedd. Mae gormod o bobl eisoes yn credu nad yw 'Caerdydd yn ein deall ni' a bydd y paru hwn yn gwneud dim ond ategu'r gred honno, yn ogystal â chryfhau cefnogaeth y rhai sydd am weld diwedd ar unrhyw ymreolaeth wleidyddol yng Nghymru.

O safbwynt trefnu, dyma'r cynnig sydd â'r mwyaf o bwysau gan ei fod wedi'i holli rhwng y Cynghorau Sir canlynol: Sir Ddinbych, Gwynedd, Powys, a Wrecsam. Nid oes gan unrhyw Aelod o'r Senedd, hen neu newydd, y gallu na'r cysylltiadau i wneud cyfiawnder â'r cynghorau hynny, na chynrychioli eu hanghenion yn y Senedd.

Yn yr un modd, nid oes unrhyw gysylltiadau hanesyddol rhwng y ddau bwynt hynny/ Mae'r naill yn gorwedd ar y ffin â Lloegr, a'r llall yn wynebu Môr Iwerddon, felly nid ydynt yn cydgyffwrdd yn gymdeithasol nac yn ddiwylliannol.

Ar fater rhwyddineb teithio, mae'r Comisiwn Ffiniau yn dweud bod cysylltiadau ffordd rhesymol rhwng ardaloedd yr etholaeth arfaethedig megis rhwng Machynlleth a Dolgellau.

Mae'n wir fod y darn hwn o'r ffordd yn dda, ond gofynnwn i chi ystyried ei bod yn cymryd 30 munud yn hirach i deithio o Langurig i Aberdaron nag y byddai'n ei wneud i yrru o Langurig i Gaerdydd. Mae hyn yn seiliedig ar amseroedd teithio a gynhrychir gan gyfrifiadur ond, mewn gwirionedd, mae'n cymryd dros 3 awr i fynd o un pen o'ch etholaeth arfaethedig i'r llall ac mae rhai llwybrau yn fynyddig ar y naw.

Mae'n bosibl nad oes ffordd yn cysylltu Ynys Môn a Dwyfor Meirionnydd (er mai dim ond ychydig gannoedd o lathenni sydd yma) ond mae ganddynt filoedd o flynyddoedd o hanes, diwylliant, teyrnasoedd a chynghorau sir, ieithoedd, llenyddiaeth a chysylltiadau hanesyddol sy'n llawer mwy nag unrhyw gysylltiad cyffiniol rhwng Dwyfor Meirionnydd a Maldwyn - yn arbennig, byddai cynrychiolydd Dwyfor ac Ynys Môn dim ond yn gorfod gweithio o fewn cyfyngiadau 2 Gyngor Sir, tra byddai cynrychiolydd ar gyfer Dwyfor a Maldwyn a Glyndŵr yn gorfod gweithio gyda 4. Mae'r newidiadau a awgrymir yn gwneud cynrychiolaeth yn gliriach i etholwyr ac yn fwy hylaw i ddarpar gynrychiolwyr yn y Senedd.

Yn yr un modd, daeth y Comisiwn Ffiniau â Maldwyn a De Clwyd at ei gilydd yn etholaeth Maldwyn a Glyndŵr er gwaetha'r ffaith bod y brif ffordd sy'n eu cysylltu yn mynd trwy etholaeth arall a gwlad arall, Lloegr. Mae gyrru trwy ddarn byr o ychydig gannoedd o lathenni o Ynys Môn rownd cylchfan ac i lawr y slipffordd gyntaf i gyrraedd Dwyfor Meirionnydd o leiaf yn cadw'r gyrrwr o fewn yr un wlad, Cymru.

Mae'r awgrym o baru Maldwyn a Glyndŵr gyda Wrecsam yn cadw'r etholaeth i ddau Gyngor Sir, dwy ardal Comisiynydd Heddlu a Throseddau ac mae'n llawer mwy hygyrch o ran y rhwydwaith ffyrdd. Mae cysylltiadau gwaith eisoes wedi'u sefydlu yno, mae llai o ymyriad mynyddig ac mae llawer iawn o gysylltiadau diwylliannol a chymdeithasol.

Diolch am ystyried fy sylwadau.